

ולא כ"שליש", כמעשר זיתים ותבואה, שגידול שליש קובע בו לאיזו שנה משתייכת התבואה.

ומוכיח רבי יוסה דבריו:

שהרי אין תימר [אם תאמר] שהחנט הוא הקובע, ועיבור בבהמה הוא כחנט באילן, ששניהם הם תחילת הגידול.

אם כן, הכל תלוי מתי נתעברה הבהמה, ואמאי תני כל "הנולדים" מאחד בתשרי?

ליתני כל "המעוברים" מאחד בתשרי עד עשרים ותשעה באלול מצטרפים, שאין הלידה קובעת את שנת המעשר, אלא העיבור.

ואין תימר [ואם תאמר] כשליש, שהזמן הקובע את התחלת שנת מעשר הבהמה דומה לגידול השליש בתבואה.

[והניחה הגמרא עתה, שגידול שליש התבואה קובע את שנת המעשר היות ומשעה שגדל שליש כבר יכול לחול שם מעשר על התבואה. ולכן היא משתייכת לשנה הזו.

ואם כן, בבהמות, הזמן הקובע הוא לא זמן העיבור, אלא הזמן שבו אפשר להחיל שם מעשר בהמה על הוולד. והוא, מיום השמיני להוולדה. כי עד יום השמיני אין הוולד כשר להקרבה. דכיון שהוא "מחוסר זמן" להקרבתו, אי אפשר להחיל עליו שם מעשר].

אם כן, הוה ליה לתנא ליתני "כל הנולדים מראש השנה עד עשרים ושנים באלול מצטרפין", אך הנולדים מכ"ג באלול, שהיום

וכיון שהתבטא בן עזאי בלשון כזאת כלפי רבי עקיבא, זאת אומרת: בן עזאי — חבר ותלמיד הוה לרבי עקיבא!

דאין תימר [שאם תאמר] רבי עקיבא רביה היה, וכי אית בר נש דאמר לרביה "אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין"? והרי אין זה דרך כבוד לומר לרבו "אלא שבאת", והיה לו לומר "אלא שבא".

תמן [במסכת בכורות] תנינן: כל הנולדים מאחד בתשרי עד כ"ט באלול הרי אלו מצטרפין למעשר בהמה, שבני שנה אחת הם.

אבל חמשה שנוולדו לפני ראש השנה, וחמשה שנוולדו לאחר ראש השנה — אין מצטרפין.

חמשה שנוולדו לפני זמן הגורן שקבעו חכמים לעשר אז את הבהמות, וחמשה לאחר זמן הגורן — הרי אלו מצטרפין.

אמר רבי יוסה: הדין [זאת] אומרת: זה שאומרת המשנה, שהצירוף לשנת מעשר בהמה הוא לכל הנולדים בין ראש השנה לכ"ט באלול, מלמדנו שיש חילוק בין שנת מעשר בהמה לשנת מעשר פירות או תבואה: שנת "מעשר בהמה" — לא עשו אותה, אין היא דומה בדיניה:

לא כ"חנט", כמעשר אילן, שבו הדבר הקובע אם הפירות משתייכים לשנה זו או לשנה הבאה הוא זמן החנטה. שפירות שחנטו אחר ט"ו בשבט משתייכים לפירות השנה הבאה, ושחנטו קודם לכן משתייכים לשנה החולפת.